

Udskriftsdato: 20. december 2025

KEN nr 9929 af 05/12/2003 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse C-51-03 om terminalpleje - fysioterapi - egenbetaling - fakultativ - "kan yde hjælp" - serviceniveau

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500322-03

Ankestyrelsens principafgørelse C-51-03 om terminalpleje - fysioterapi - egenbetaling - fakultativ - "kan yde hjælp" - serviceniveau

Resume:

En kommune kunne ikke frit vælge om den alene ville yde hjælp til nogle af de ydelser som måtte anses for omfattet af servicelovens § 107.

Ankestyrelsen fandt, at udtrykket "kan yde hjælp" skulle fortolkes således, at hjælpen skulle ydes efter en konkret individuel vurdering af, om betingelserne var opfyldt, herunder om hjælpen var sagligt begrundet sammenholdt med bestemmelsens formål og de vejledende retningslinier, som fremgik af Socialministeriets vejledning.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 755 af 9. september 2002 - § 107

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 122

Sagsfremstilling:

En læge søgte på vegne af en ansøger om hjælp til dækning af palliativ fysioterapi efter servicelovens § 107. Af lægens oplysninger fremgik, at ansøger havde brystcancer med dissemineret spredning. Hun havde behandlingskrævende lymfødem.

Hun var i terminalfasen af sin sygdom og hospitalsbehandling var efter lægelig vurdering udsigtsløs.

Ansøger var påbegyndt lindrende fysioterapi af lymfødem. Der var ikke umiddelbart andre behandlings-tilbud. Ansøger havde tidligere fået lymfødembehandling på et sygehus, men kunne ikke længere klare at transporteres til og fra sygehuset.

Kommunen meddelte afslag på anmodningen, da kommunen brugte servicelovens § 107 til bevilling af sygeplejeartikler. Fysioterapi blev ikke medregnet herunder.

Ansøgers læge klagede på vegne af ansøger over afgørelsen, og vedlagde i den forbindelse en udtalelse fra Socialministeriet, hvoraf bl.a. fremgik, at der efter bestemmelsen kunne ydes hjælp til egenudgiften til bl.a. fysioterapi, hvis denne hjælp kunne antages at ville være blevet givet til den døende under indlæggelse på sygehus. Der kunne kun ydes hjælp til den pågældendes egen andel af udgiften og kun til den del af udgiften, som ikke dækkedes efter anden lovgivning - herunder sygesikringsloven eller af en sygeforsikring.

Kommunen fastholdt sin afgørelse, og uddybede sin begrundelse for afslaget overfor nævnet. Kommunen henviste til, at det ansøgte faldt udenfor de ydelser, der efter praksis blev bevilget af kommunen. Kommunen bevilgede således alene sygeplejeartikler efter servicelovens § 107.

Kommunen henledte samtidig nævnets opmærksomhed på ordlyden af servicelovens § 107, idet bestemmelsen hed "Kommunen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis yde hjælp..... "

Det sociale nævn ændrede kommunens afgørelse.

Nævnet lagde til grund, at ansøger var omfattet af personkredsen, der kunne få hjælp efter servicelovens § 104.

Nævnet lagde vægt på de lægelige oplysninger i sagen.

Nævnet pålagde kommunen at yde ansøger hjælp til egenbetalingen af palliativ fysioterapi.

Nævnet lagde herved vægt på, at hjælp til fysioterapi var omfattet af bestemmelsen.

Nævnet lagde yderligere vægt på, at ansøger ville være berettiget til fysioterapibehandling på sygehuset, som hun på grund af sin sygdom ikke kunne benytte sig af.

Kommunen klagede herefter over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen blev det anført, at kommunen lovligt kunne afvise en ansøgning på ydelser, der som servicelovens § 107 var formuleret som en "kan bestemmelse" med henvisning til, at der ikke forelå en pligt for kommunen til at lade den pågældende ydelse være en del af kommunens serviceniveau.

De fakultativt formulerede bestemmelser skulle alene ses som en sikring af et hjemmelsgrundlag for kommuner, der måtte ønske at lade ydelser omfattet af disse bestemmelser være en del af kommunens tilbudskatalog, jf. legalitetsprincippet, der fordrede materiel lovhjemmel for ydelser leveret fra forvaltningen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om en kommune lovligt kunne afvise en ansøgning på ydelser efter servicelovens § 107 under henvisning til, at bestemmelsen var udformet som en "kan" bestemmelse.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var berettiget til økonomisk hjælp til den ansøgte fysioterapibehandling.

Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse.

Begrundelsen var, at ansøger måtte anses for at opfylde betingelserne i servicelovens § 107 for at modtage hjælp til palliativ fysioterapibehandling.

Ankestyrelsen lagde herved til grund, at kommunen alene havde været uenig med nævnet i fortolkningen af udtrykket "kan".

Af servicelovens § 107 fremgår, at kommunen, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, kan yde hjælp til sygeplejeartikler og lignende, når

- 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 104, passer en døende
- 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller yder tilskud efter § 76 til hjælp, som familien selv antager, eller
- 3) et hospice varetager plejen.

Stk. 2. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Af bemærkningerne til bestemmelsen i § 107 i lovforslaget til lov om social service (forslagets § 105) fremgik, at bestemmelsen svarede med redaktionelle ændringer til bistandslovens § 57d.

Af lovforarbejderne fra 1990, hvor bestemmelsen blev indført i bistandslovens § 57d, fremgik det af de almindelige bemærkninger, at det i betænkningen fra Folketinget Socialudvalg afgivet den 17. maj

1989 var anført, at der skulle sikres gratis medicin og sygeplejeartikler m.v. i plejeperioden, således at plejen i eget hjem ikke påførte familien udgifter, som den ikke ville have haft, hvis den havde valgt sygehusophold.

Ankestyrelsen var derfor ikke enig med kommunen i, at formålet med loven havde været at tilgodese et eventuelt forskelligt serviceniveau i kommunerne. En sådan fortolkning ville efter styrelsens vurdering være i strid med det formål, som bestemmelsen havde til hensigt at sikre.

Kommunen kunne således ikke frit vælge om den ville eller ikke ville yde hjælpen eller kun yde hjælp til nogle af de ydelser, som måtte anses for omfattet af servicelovens § 107.

Om hjælpen skulle ydes beroede imidlertid på en konkret vurdering af, hvornår det var sagligt begrundet sammenholdt med bestemmelsens formål samt de vejledende retningslinier, som fremgik af Socialministeriets vejledning nr. 59 af 6. marts 1998 om sociale tilbud til ældre m.fl., pkt. 278-280.